

BC-679

Seat No. _____

M. A. (Sem. IV) Examination

March / April - 2014

Sanskrit (Special) : Paper - 402

(१) ऋग्वेद मण्डल-७ (नियत सुक्तागानि)

(२) इशावास्योपनिषद्

Time : 3 Hours]

[Total Marks : 70

१ नीचेनामांथी कोई पशु त्रशु भंत्रोनी आवश्यक नोंध साथे १४

अनुवाद करो :

1 Translate with necessary notes any **three** of 14
the following verses :

(१) इमे नरो वृत्रहृत्येषु शूरा विश्वा अदेवीरभि संन्तु मायाः।
ये मे धियं पनयन्त प्रशस्ताम् ॥ १-१०

(२) उत योषणे दिव्ये मही न उषासानक्ता सुदुधैव धेनुः।
बर्हिषदा पुरुहूते मधोनी आ यज्ञिपे सुविताय श्रयेताम् ॥ २-६

(३) प्रोधदश्चो न यवसेऽविष्यन्यदा महः संवरणाद्वयस्थात्।
आदस्य वातो अनु वाति शोचिरधं स्म ते ब्रजनं कृष्णमस्ति ॥ ३-२

(४) इन्द्रैणैते तृस्तवो वेविषाणा आयो न सृष्टा अंधवन्त नीचीः।
दुर्मित्रासः प्रकलविन्मिमाना जहुर्विश्चानि भोजना सुदासे ॥ १८-१५

(५) अमूरः कविरदितिविस्वान्सुसन्मित्रो अतिथिः शिवो नः।

चित्रभानुरुषसा भ्रात्यग्रेऽपां गर्भः प्रस्य १ आ विवेश ॥ ९-३

२ सातमा भंडगना अग्नि सूक्तो परथी व्यक्तं थतु अग्निदेवनुं १४
व्यक्तित्व स्पष्ट करो.

2 Explain the personality of Agnidev on the basis 14
of Agni hymns of the seventh Mandala.

अथवा / OR

२ नीयेनाभांथी गमे ते बे विशे विस्तृत नोंध लपो. १४

2 Write detailed notes on any two of the following : 14

(१) दाशराज्ञयुद्ध

(२) आप्रीसूक्त

(३) इन्द्र

(४) वशिष्ठनुं आध्यात्मिक दर्शन.

3 नीयेनाभांथी गमे ते त्रश भंत्रोनो आवश्यक नोंध साथे १४
अनुवाद करो :

3 Translate with necessary notes any three of the 14
following verses :

(१) असूर्या नाम ते लोका अन्धेन तमसाऽवृताः।

तांस्ते प्रेत्याभिगच्छन्ति ये के चात्महनो जनाः॥

(२) विद्यां चाविद्यां च यस्तद्वेदोभयं सह।

अविद्यया मृत्युं तीर्त्वा विद्ययाऽमृतमश्नुते॥

(३) हिरण्मयेन पात्रेण सत्यस्यापिहितं मुखम्।

तत्त्वं पूषन्नपावृणु सत्यधर्माय दृष्टये॥

(४) अग्ने नय सुपथा राये अस्मान्, विश्वानि देव वयुनानि विद्वान।

युयोद्धस्मद् जुहुराणमेनो भूयिष्ठां ते नम उक्तिं विधेम॥

(५) तदेजति तन्नैजति तद् दूरे तद्वन्तिके।

तदन्तरस्य सर्वस्य तदु सर्वस्यास्य बाह्यतः॥

- ૪ ઈશાવાસ્યોપનિષદમાં રજૂ થયેલા તત્ત્વજ્ઞાનના સિદ્ધાંતોનું નિરૂપણ કરો. ૧૪
- 4 Explain the principles of the Philosophy of ઈશાવાસ્યોપનિષદ. 14

અથવા / OR

- ૪ નીચેનામાંથી ગમે તે બે વિશે નોંધ લખો. ૧૪
- 4 Write short notes on any two of the following : 14
- (૧) ઈશાવાસ્યોપનિષદમાં કર્મયોગ
- (૨) વ્યક્ત-અવ્યક્ત ઉપાસના
- (૩) ઈશાવાસ્યોપનિષદનો શાંતિપાઠ
- (૪) ઈશોપનિષદમાં બ્રહ્મનું સ્વરૂપ.

- ૫ નીચેનામાંથી ગમે તે સાત પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો : ૧૪
- (૧) વેદ શબ્દનો અર્થ જણાવો.
- (૨) ઋગ્વેદની મુખ્ય શાખાઓ કેટલી અને કઈ કઈ છે ?
- (૩) વેદનું વિભાજન કઈ રીતે કરવામાં આવ્યું છે ?
- (૪) આપ્રી શબ્દનો અર્થ જણાવો.
- (૫) તિસ્રો દેવી:માં કોનો કોનો ઉલ્લેખ છે ?
- (૬) સાતમા મંડળના ઋષિનું નામ જણાવો.
- (૭) વશિષ્ઠને કયા મંત્રનું દર્શન થયું હતું ?
- (૮) વંશમંડળ કોને કહેવામાં આવે છે ?
- (૯) વૈદિક છંદ કેટલા અને કયા કયા ?
- (૧૦) વૈદિક સ્વર કેટલા અને કયા કયા ?
- (૧૧) આપ્રીસૂક્તમાં ઘણું કરીને કેટલા મંત્રો હોય છે ?
- (૧૨) વશિષ્ઠ શબ્દનો અર્થ જણાવો.